Η Γ' ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ

Μ' όλη την αναγνώρισι των εξαιρετικών προσπαθειών τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν γιά νά καταστῇ ὅσο τό δυνατόν ἐνδιαφέρουσα ἡ ἐφετεινή σαιζόν των Συμφωνικῶν Συναυλιῶν, δέν μπορεῖ κανείς νά καταπιῇ μιά ἐρώτησι: Εἶναι φρόνιμο νά δίδωνται οἱ συναυλίες αὐτές σέ μιά συνέχεια ἀδιάπτωτη; Δέν μπορῶ βέβαια νά ξέρω, ἄν ὑπάρχουν σοβαροί λόγοι πού ἐπιδάλλουν τόν ἀσυνήθιστον αὐτόν ρυθμόν. Ἀλλά ἀπό τῆς ἀπόψεως μας ὡς κοινοῦ — νομίζω τοὐλάχιστον — ὅτι τό σύστημα τῆς παρεμβολῆς χρονικοῦ διαστήματος τό ὀλιγώτερον δύο ἑβδομάδων μεταξύ δύο συναυλιῶν, ὅπως ἴσχυε καθ' ὅλα τά προηγούμενα ἔτη, ἔπρεπε νά τηρηθῇ καί ἐφέτος ὡς βάσις ἀπαραίτητος καί ἐξυπηρετοῦσα τόσον τήν πνευματικήν ὅσον καί τήν ταμειακήν ἀντοχήν τοῦ ἀκροατηρίου.

Εἶναι ἀνάγκη νά ὑπομνήσωμεν ἄλλη μιά φορά, ὅτι ἀπό ἀπόψεως μουσικῆς ζωῆς — παρά τόν Μπροῦνο Βάλτερ, τόν Χούμπερμαν καί τόν Καζάλς — δέν εἴμαστε ἀκόμη ἕνα μεγάλο μουσικό κέντρον, ὅπως αὐτό ἐννοεῖται στήν Εὐρώπη; Γιατί ἐνῶ παραδείγματος χάριν στή Βιέννη, τό Βερολῖνον, τό Παρίσι, τό κοινόν ἀποτελεῖται ἀπό διάφορες κοινωνικές τάξεις καί ὡς ἐκ τούτου εἶναι φυσικό νά κινητοποιοῦνται γιά κάθε συναυλία τόσοι διψασμένοι γιά μουσική, ὥστε νά ἐπαρκοῦν καί γιά μεγαλείτερη ἀκόμη προσφορά συναυλιῶν, ἐδῶ ἔχομε ἕνα περιωρισμένο ἀριθμό ἐνδιαφερομένων καί μουσοφίλων, πού καί αὐτῶν ἀκόμη ἡ ἀνάγκη γιά μουσική ἔχει κάποια ὅρια. Ἀλλά ἀκριβῶς ἐπειδή εἶναι πάντα οἱ ἴδιοι, πρός τούς ὁποίους ἀπευθυνόμεθα, θἄπρεπε νά ἀποφεύγεται ἐπιμελῶς κάθε τί, πού θά μποροῦσε νά κουράσῃ τό ἐνδιαφέρον τους. Ἀκόμη ἂς ἔχουμε πάντα ὑπ' ὄψιν μας ὅτι καί τό ἐξαιρετικό παύει νάναι ἐξαιρετικό, ὅταν μᾶς προσφέρεται συνεχῶς καί χωρίς τήν παραμικρή ἀνάπαυλα. Εἶναι ὁ βασικός νόμος κάθε οἰκονομίας, ὅτι τήν ἔντασιν πρέπει νά ἀκολουθήσῃ χαλάρωσις καί παίζει ἕνα σπουδαιότατον ρόλον καί ἐδῶ ὅπως παντοῦ.

Ὥστε ἂς μπῇ πάλι στό μέλλον μεταξύ δύο Ζενίθ μιά κάπως μακρότερη ξεκουραστική παῦσις, γιά νά δίδεται καιρός εἰς τό κοινόν νά συγκεντρώνῃ τίς ἐντυπώσεις του καί νά προετοιμάζεται γιά νά ὑποδεχθῇ νέες καί νά τίς ἀπολαύσῃ. Ἴσως ἔτσι γίνῃ δυνατόν ν' ἀπαλλάξωμεν ξένους ὀνομαστούς καλλιτέχνας ἀπό τήν καταθλιπτικήν ἐντύπωσι πού δίνει τό θέαμα μιᾶς ἀραιότατα κατειλημμένης αἰθούσης ἢ τοὐλάχιστον νά ἐλαττώσωμεν αἰσθητότατα τίς πιθανότητες παρομοίας ἀτυχίας.

Τό Ὠδεῖον Ἀθηνῶν αὐτή τή φορά μᾶς παρουσίασε τόν Eugen Jochum, τόν γενικόν μουσικόν διευθυντήν τοῦ Ἀμβούργου. Στό πρόσωπό του γνωρίσαμε ἕνα μουσικόν μέ δυνατήν τήν ἐπιθυμίαν τῆς ἐκφράσεως καί τῆς ἐκδηλώσεως καί μέ ἀξιόλογες ἰδιότητες ὀδηγοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ ὀρμητικός καί ἐν τούτοις ἐντός τῶν ὁρίων τοῦ μέτρου τρόπος καθοδηγήσεως τῆς ὀρχήστρας ἄφησε τίς πιό εὐχάριστες ἐντυπώσεις.

Ἡ πλαστική ἀπόδοσις τῆς Πέμπτης Συμφωνίας τοῦ Μπετόβεν, προδίδει ἕνα πνεῦμα, πού ξέρει νά τοποθετῇ μέ φρόνησιν τό κάθε τί καί πού χάρις σ' ἕνα ἐσκεμμένο ὀρθό ζύγισμα τῶν διαστάσεων, μέ μιά λογική διανομή φωτός καί σκιᾶς, κατώρθωσε νά ἐπιτύχῃ στήν ἀρχιτεκτονική μιᾶς εἰκόνα γεμάτη συνοχή, πού κατέπειθε ἀμέσως μέ τήν ἐσωτερική της ἔνταση. Αὐτό ἀκόμη ἂν καί ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἀποζητοῦσε κανείς κάποια περισσότερη εὐαισθησία, κάποια ἐντονώτερη ποικιλία στίς ἀποχρώσεις τοῦ ἤχου. Ἀναντιρρήτως ὅμως τό καλλίτερο πού μᾶς ἔδωσε ἦταν ὁ «Τίλλ Ὀϋλενσπίγγελ» τοῦ Στράους. Στήν ὀρμητική δύναμι ζωῆς, πού χύνεται ἀπό τό ὡραῖον αὐτό ἔργον ἀναφέ δλη του ἡ θερμή καλλιτεχνική ἰδιοσυγκρασία καί ἦρθε εὐκαιρία νά ἐπιδείξῃ ὅλα τά προσόντα καί τήν ἱκανότητά του. Μᾶς ὡδήγησε μέ ἐλαφρό ἐπιδέξιο χέρι σ' ὅλα τά χαριτωμένα ἐπεισόδια αὐτῆς τῆς ὀρχηστρικῆς εὐθυμογραφίας πού παραμένει ἀκόμη μοναδική εἰς τό εἶδος της καί τόν ἀκολουθήσαμε μέ εὐχαρίστησι, παραδομένοι στήν ἀπόλαυσί μας ἀπό τό ἀκατάπαυστο χιουμορ καί τό παιχνιδιάρικο πνεῦμα, πού ἐσκόρπισεν ἐδῶ ὁ Στράους σέ στιγμές αὐθόρμητης δημιουργικῆς εὐδιαθεσίας.

Ἐν τῷ μεταξύ ἔπαιξεν ὁ Ζλάτκο Μπαλόκοβιτς, μέ ἄψογο τεχνικήν καί ἀξιοσημείωτη μουσικότητα, τό θαυμάσιο κοντσέρτο γιά βιολί τοῦ Ντβόρζακ, πού ἀκούεται ἐδῶ γιά πρώτη φορά. Εἶναι ἕνα ὡραῖο κομμάτι, γεμᾶτο ἀπό γνήσιο λαογραφικό ἄρμα πού μέ τούς ἐνδιαφέροντας ρυθμούς του καί τή θερμή μελωδική του γραμμή μᾶς παρουσίασε τόν Τσέχον συνθέτην ἀπό τή κολακευτικώτερη πλευρά του.

ALEX THURNEYSSEN